

po primerni ceni. Ona bi lahko posredovala ob večjih potrebah lesa, da bi se ta preskrbel in ne jemal iz rok, katere potem kmeta bičajo in tlačijo. Ona bi tudi lahko skupljevala pridelke n. pr. vino in zrnje, katerega sedaj gorjanci dobivajo za drag denar iz tujine, medtem, ko ga ubogi kmetje v dolini ne morejo spraviti v denar. Vse to bi zadruga lahko storila mislimo da od začetka z ne prevelikim kapitalom, ker bi se zraven tudi veliko z zamenjavanjem kupčevalo. S časoma pa bi vse naraslo samo ob sebi, samo da se stvar vzame v prave roke.

Ker je ta zadeva jako velike važnosti za razvoj naše trgovine, oziroma blagostanja našega ljudstva, ne morem si kaj, da ne bi je še enkrat priporočal v prevdarek našim rodoljubom. Naj bi se sklicala kje skupščina mož, vnetih za blagor ljudstva, kjer bi se vse to obravnavalo in sklenilo, potem tudi čvrsto delovati. To bi se lahko storilo že tekom zime, da v spomladi že lahko začnemo z dejanji pod zastavo »Zadruga za lesotništvo v Ptuj«!

Naj bi te vrstice ne ostale samo na suhem papirju, naj bi se ne menilo samo o njih in prevdarjalo, dokler bi se stvar zopet ne založila med mnoge že osnovane načrte in pozabila. Predragi rojaki, tega ne! Lotimo se vendar že enkrat resno dela, s katerim edino le bomo osvobodili sebe in svoje potomce tujega jarma in tako zagotovili v našem ljudstvu obstanek! Nobenega izgovora drugega sedaj, na delo rojaki, na delo!

Kmet iz Pohorja.

Državni zbor.

Dunaj, 15. dec. 1903.

Sprememba ustave.

Preden se je zbornica dne 10. decembra odgodila, se je končala še razprava o spremembi ustave za Avstrijo. Vložili so se v tej zadevi trije nujni predlogi: V imenu Mladočehov dr. Forst, v imenu Rusinov Rumanjščuk in v imenu soc. demok. žid dr. Eilenbogen. »Slovanska zveza« je sklenila radi spremembe ustave sledeče: »da se odpravijo žalostne razmere v drž. zboru; zagotoviti se mora politična in narodna avtonomija (samostalnost) in vpeljati enaka splošna tajna volilna pravica.« Kar nas štajerske Slovence zadeva, se pač ne moremo navduševati za politično samostalnost štaj. dežele; saj vemo, da od zdajšnje na Štajerskem vladajoče stranke nimamo nič dobrega pričakovati. Nam mora biti čez vse narodna samostalnost. Pa ker Hrvati v Dalmaciji in Čehi zahtevajo pred vsem politično samostalnost svojih dežel, moramo Slovenci v njihovi družbi zahtevati ravno isto.

Potemtakem si mislimo Slovenci to zadevo uravnano tako-le: V zdajšnjih kronovinah, v katerih prebivajo Slovenci, bi se morala vsakemu narodu zagotoviti samostalnost, v šoli in v uradu. Ta stvar je pa tako težavna, da niso vsi slovenski državni poslanci mogli glasovati za izraz v zgornji resoluciji, »politična samostalnost.« Poljaki so po svojem govorniku grofu Dzieduzicki izjavili, da ne morejo sedaj glasovati za spremembo ustave, ampak zahtevajo od vlade, da prej ko mogoče zopet skliče državni zbor, kateri mora pred vsem prenameniti opravljeni red za zbornico. Predlog o spremembi ustave se je toraj odklonil. Neprijetno je bilo, da so se pri tej razpravi med seboj kavsali mladočehi in pa češki radikalci.

Interpelacije.

V zadnjih sejah drž. zbora so se vložila do vlade razna vprašanja. Krščanski socialci in Jugoslovani so vprašali vlado, ako je res, da namerava naša vlada podaljšati znano vinsko klavzulo z laško vladjo? Kljub temu, da je državni zbor soglasno zahteval odpravo te za nas tako krivične trgovinske pogodbe. Poslanec Žičkar je vložil interpelacijo, kdaj misli vlada vpeljati nedeljski počitek v od-

vetniških in notarskih pisarnah? in ako hoče zastaviti ves svoj vpliv, da se kmalu vpelja zavarovanje za nezgode in starost za zasebne uradnike? Vitez Berks je vprašal vlado, kdaj misli odpraviti velike napake pri porotnih sodiščih na Štajerskem? Poslanec Robič je vprašal finančnega ministra, kako more trpeti, da se slovenski davčni uradniki vedno predstavljajo na Zgornje nemško Štajersko, a slovensčine nezmerno davčni uradniki pa na slov. Štajer. Posebno je prijel ministra radi tega, ker je štaj. dež. davčni ravnatelj hudo napadel slovenskega davčnega uradnika radi tega, ker je prosil, naj ga prestavi iz nemškega Štajerja na slov. Štajer. Posl. Žičkar je vprašal fin. ministra: Zakaj je prepovedano od letošnjega leta naprej, da ne smejo vinogradniki, ki točijo pod »vejo« svoj lastni vinski pridelek, več brezplačno žgati lastne drože, kakor so smeli do zdaj in ali hoče povrniti denarne globe tistim, ki so kuhali drože in so točili pod »vejo«.

Razpust državnega zbora.

Zadnje dni se je v poslanskih krogih mnogo govorilo o tem, da utegne vlada razpustiti državni zbor. Ta govorica je pa neverjetna. Če se vršijo tudi nove volitve, ne bode vlada s tem nič pridobila. Bolj verjetna je druga govorica, da utegne dr. Körber vzeti slovo in napraviti prostor drugim možem, kateri ne bodo pokorne sluge nemških narodnjakov! Mogoče je že, da skozi ta dva meseca, ko ne bo poslanska zbornica skupaj, vtegne dr. Körber nagovarjati Čeha in Nemce, naj se pomirijo med seboj. S kakšnim vspehom, je pa drugo vprašanje?

Dopisi.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Dimnikar.) Kakor je znano, bil je pri Sv. Križu sv. misijon. Vsak človek se rad potruži k tej veliki pobožnosti. Tudi jaz sem se tiste dni potrudil k Sv. Križu, a glejte čudo, kar naenkrat naletiva skupaj s kapelskim piskrovezom. Ta se me silno prestraši ter mi pravi: »Kaj delaš tukaj? Rajši bil bi doma ter pometal dimnike!« Ker me je ta tako oštel, sklenil sem iti domov ter takoj pričeti svoje delo. Nič hudega sluteč grem najprej v Videm, ker tam je vselej kaj »kšefta« za me. Grem toraj gor po Vidmu ter se ustavim pri gostilni g. Podrepšeka, a kako se prestrašim, ko že skozi okno zagledam, kako gosp. Podrepšek preobračajo eno debelo korondičo. Povedati vam moram, da jaz ne pometam samo dimnikov, temveč najrajši korondiče. Zato pa so takoj, ko so me g. Podrepšek zapazili, skrili tistega spaka, da bi jim ga jaz ne vzel ali s sajami umazal, kar najrajši storim. Napotil sem se dalje. Prišel sem do glavnega ljubitelja tega grdega spaka, k trgovcu Vogrincu. Kakor veste, je Vogrinc zelo dober mož, ki vsakemu rad pomaga, najrajši pa, ako mu kdo poreče za »Štajerca«. Takoj je pripravljen, da mu ga naroči. Pa saj se bode menda že še poboljšal! Najbolj čista Vogrinc — v zahvalo dobrotniku č. g. Trstenjaku — tisto korondičo, ki duhovnike napada. Toda napotiti se moram dalje, sicer vse orodje, katero imam za ometati, tukaj prehitro porabim. Ne daleč, kar pri sosedu se gotovo nadejam, da bo gospodinja zelo všeč, ako ji pometem dimnik. Komaj stopim v vežo, že me načelnik požarne brambe, Jurhan, pozdravi s ptujsko žabo v roki, ker je ravno študiral, kaj bi v njo o požarni brambi napisal. Toda ne smem se dalje muditi, ker je še več dela. Ko grem dalje, srečam Šmidlehnarjevega Lojzeka, ki je nesel korondiča skritega pod obleko domov. Doma čitajo vrli stariši in vzorne sestre »Slov. Gospodarja«, a Lojzek si nosi skrivoma Jurhanovega »Štajerca«. Ti, Lojzek, rajši pristopi k »mladeniški zvezi«, a »Štajerca« pusti, kjer je. Sedaj pa le urno, da vsaj pred večerom zgotovim, ker moram še nekatere omesti. Ze na Blagušu se usta-

vim pri prvi hiši, morda je tudi tukaj kaj »kšefta« za me. V hiši so bili Babičev stric, ki so ravno razprostrli to žabo na mizo ter jo hlastno prebiral. Ko bom drugokrat prišel pometat dimnike, pobral bom vse te spake, ker neki jako dobro ometajo dimnike, da si tako prihranim svoje orodje. Sicer pa mislim, da po novem letu ne bo toliko tega spaka. Kdor se pa ne bode poboljšal, tega bom pa pošteno ometel. Dragi gospod uradnik, oprostite mi, da toliko besedujem, ker sem še sedaj začetnik, zato pa dosti znam. Drugokrat pa grem na svoj »kšeft« v Biserjane in Čakovo. Bodite pozdravljeni! Dimnikar.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Kat. politično društvo za konjiški okraj priredi dne 3. jan. 1903 politični shod, na katerem pridejo važna in zanimiva vprašanja v razgovor. Nastopilo bode več govornikov. Društvo že sedaj opozarja slovensko prebivalstvo na ta shod!

Občni zbor gospod. polit. društva v Št. Pavlu pri Preboldu se vrši 27. dec. ob 3. uri popoldan. Kmetje! pridite vsi k občenemu zboru!

Katol. politično društvo v Slatini ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 20. decembra ob 8. zjutraj v farovžu pri Sv. Križu. Vsi udje so uljudno povabljeni!

Osebnosti. Prestavljeni so: davčni pristavi gg.: Rudolf Sima k davkarji v Kozjem, Karol Doleček od okraj. glav. v Voitsbergu k okraj. glavarstvu v Mariboru, A. Dobrave od davkarje v Kozjem k davkarji v Mürzzuschlag; davčni praktikanti gg.: Jožef Čepin od okr. glav. v Celju k okraj. glav. v Konjicah, Anton Cvahte od davkarje v Konjicah k okraj. glav. v Celju, Franc Žuža od davkarje v Celju k davkarji v Cmurek in Ernest Schmidt k davkarji v Brežicah.

Iz pošte. Mesto poštnega upravitelja je razpisano pri poštnem uradu Sv. Anton v Slov. goricah. — Služba poštnega upravitelja v Moskajncih se je podelila poštni in brzojavni upraviteljici gospodični Mariji Meixner. — Gospa Karolina Troll v Vurbergu pri Ptujju je dobila tamošnje mesto pošne upraviteljice. — Pošta v Dolu je podeljena poštni upraviteljici gospej Franciski Draxler. — Od pošte v Bistrici ob kor. žel. bode poštni sel obhodel vsak dan dvakrat Laznico in Lembah. Istočasno se nastavi v Vrhovdolu poštni nabiralnik.

Častnim občanom je imenovala občina Bišečki vrh vlec. g. dr. Josipa Kronvogla, deželno-sodnega svetnika pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Slovenska božičnica v Mariboru. V otroškem vrtecu družbe sv. Cirila in Metoda pri č. šolskih sestrah se bo letos vršila dne 23. decembra ob pol 4. popoldne. Slovenci iskreno povabljeni.

Mariborske novice. V zadnji občinski seji se je dovolilo »Südmarki« 300 K podpore. Poročevalec Pfrimer je predlagal v podporo 200 K. Seveda se je to zdelo občinskima svetovalcema Schmid in Nödl premalo, zato sta predlagala 300 K. Mesto ima dolgov kakor Dunaj in vendar imajo mestni očetje denar za podporo tega ponemčevalnega podjetja in na ta način kažejo svoje sovraštvo do Slovencev, od katerih živi večina od njih. — V petek, dne 11. t. mes. ob polu 1. po noči je povozil vlak na tukajšnjem koroškem koldvoru Jožefa Herman, ki je dobil težke poškodbe na levi roki in desni nogi. — Minoli teden nas je zapustil g. notar Kogej z gospo, ki sta bila jako priljubljena pri vseh tukajšnjih Slovencih. Odišla sta v Idrijo na Kranjsko. — Talijo za rešitev življenja v

žnesku 50 K je dobil čevljarški pomočnik F. Šalkovič. — Zaradi raznih sleparij so prijeli v Mariboru brezposelnega sodarskega pomočnika Alojzija Hausel, doma iz Cezanjevec pri Ljutomeru. — V prisilno delavnico v Messendorfu pri Gradcu je bil oddan Ant. Pelkhofer, ki je že bil dvakrat v prisilni delavnici. — Zaradi trpinčenja živine je prijel redar minoli četrtak splavarja Leonharda Gmeiner iz Maribora. Pretopal je neusmiljeno konja, ki se je komaj premikal naprej. Pri policiji, kjer je bil zato kaznovan, je naznanil napačno ime. Zaradi tega je dobil od okrajne sodnije 48 ur ostrega zapora.

Viničarski tečaji. Deželni odbor štaj. je odredil, da se vršijo v svrhu izobrazbe v gojenju ameriških trt in sadnih dreves tudi letos viničarski tečaji. Isti bodo trajali od 15. februarja pa do 1. decembra 1904 in sicer se vršijo na deželnih sadijskih in vinarskih šoli v Mariboru, na dež. viničarskih šolah v Silbereg pri Lipnici in Ljutomeru, nadalje na deželni osrednji trtni šoli v Sp. Bregu pri Ptuj. Leta 1904 se bode sprejelo v Mariboru 14, v Lipnici 20, v Sp. Bregu pri Ptuj 30 in v Ljutomeru 12 posestniških in viničarskih sinov, ki dobijo tam prosto stancvanje in hrano ter mesečno 8 K plače. Po sklepu tečaja dobijo obiskovalci spričevala, kako da so se učili. Prošnje je vposlati na deželni odbor štajerski najdalje do 15. januarja 1904.

Fram pri Mariboru. V nedeljo po večernicah so našli v framski župniji v neki plitvi mlaki mrtvega Janeza Petek, čevljarja iz Poperga, župnije Gornja Polskava. Hotel je najbrž v pijanosti preskočiti mlako, a je zadel ob korenino ter se zvalil v vodo.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Gospodinj, božični prazniki se bližajo in zopet bo potrebno, z raznovrstnimi stvarmi preskrbeti si hišo in kuhinjo. Mislim, da ne boste pozabile kupovati potrebne stvari edino v narodni trgovini Lončarec & Havelka. Tam se dobi zares izvrstno in sveže blago po nizkih cenah!

Nove ceste v Slovenskih goricah. Okrajna cesta Sv. Lenart—Sv. Jurij—Sv. Jakob v Slov. goricah se je letošnje jesen dodelala do Sv. Jurija. Upa se, da bo delo tekom štirih let do Sv. Jakoba v Slov. gor. končano.

Železnica Grobelno—Rogatec. Iz prvega vira se je izvedelo, da se železnica Grobelno—Rogatec otvori dne 21. decembra in se drugi dan začne redni promet (ako tega načrta zopet plazovi ne prečrtajo). — Vozni red bo po zimi sledeči: Iz Rogatec ob 5. uri 25 minut jutraj, dojde na Grobelno ob 6. uri 58 minut; isti vlak pelja nazaj ob 9. uri 45 minut in dojde v Rogatec ob 11. uri 12 minut. Drugi vlak gre iz Rogatec ob 12. (ravno opoldne), dojde na Grobelno ob 1. uri 33. minut; nazaj pa pelje ob 3. uri 50 minut ter dojde v Rogatec ob 5. uri 17 minut.

Iz Sv. Ruperta v Slov. goricah se poroča: Dne 7. decembra je izstopila Pesnica ter na mnogih krajih tekla čez dež. cesto, ki vodi iz Maribora k Sv. Lenartu. Pri Sv. Marjeti bila je ob cesti straža, ki je branila ljudem pot k Sv. Marjeti, ker je bila nevarnost za življenje. Od Hrastovca do Sv. Andraža v Slov. goricah bili so vsi travniki pod vodo, da je bilo videti, kakor bi nastalo jezero. V sredo, dne 9. t. m. je začela voda padati in sedaj je promet zopet odprt. Občinske ceste pa so tako z vodo pokvašene, da se živina ne more hoditi po njih. Z vozom, četudi praznim, pa se ne sme nikamor podati. Dobro bi bilo, ko bi povabili ministrskega predsednika Körberja, naj bi se z deželnim glavarjem Attemsom sedaj pripeljal ter nekoliko pregledal Slovenske gorice, da bi se prepričala, kako skrbi dežela za slovenske kraje.

Ali je to slovenski nadučitelj? Slovenska šola v Št. Ilju nad Mariborom je toli srečna, da ima nadučitelja, ki ne zna več prav slovenski. Majhno slovensko deco uči

namreč ta posilinenški izgojitelj (čujte!) nemške pesmi (!) Šestletne otročiče slovenskih roditeljev pa učiti pesmi drugega jezika, tujega naroda! Gospod Sadu, ali je to izgoja? Vaš izgovor, da vam slovenska pesem ne gre, ker ste francoskega (!) rodu, velja pa ravno toliko, kakor če bi naš zajec rekel lovcu, ne smeš me streljati, ker si s Francoskega. Seveda, nečete priznati, da ste rodom Slovenec iz Kranjskega. Ali je morda tam kaka francosko-jezikovna kolonija? Tudi spričevala pišete v »tajčsprahi«! Kdo je pa razume? Nasim rodoljubom pa priporočamo, da gospodu »Francozu Sardou-ju« malo na prste pogledajo.

Ptujske novice. Umrl je na Bregu pri Ptuj, dne 11. t. m. g. Juri Role, lišni posestnik in lastnik kopaljšča. Vrlemu možu sveti večna luč!

Iz Karčovine pri Ptuj se nam poroča: Mizarski mojster Martin Rečnik je prišel dne 4. t. m. nekoliko vinjen domov ter se začel pripraviti s svojo ženo. Da bi hčer ne mogla braniti matere, jo je zaprl v čumnato. Nato je ustrelil svojo ženo, katero je nevarno poškodoval. Potem je odprl vrata v čumnato ter vstrelil hčer v glavo, kjer jo je nevarno ranil. Medtem je prišla žena k zavesti ter začela klicati na pomoč, na kar je mož zbežal. Isti dan proti večeru je prišel k nekemu zdravniku v Ptuj, kateremu je izpovedal, da je vstrelil ženo in hčer ter da je hotel tudi samega sebe usmrtiti, zadel pa se je samo v čeljust, kjer mu je krogla obtičala. Prepeljali so vse tri v ptujsko bolnišnico.

Zaradi sleparije je bil obsojen v Gradcu 25 letni agent August Jonke iz Oplotnice pri Konjicah na 15 mesečno ječo.

Hrastovec v Zavrču. Tukaj smo imeli dne 6. t. m. nesrečen dan. Kakor se sumi, je zlobna roka iz maščevanja zažgala gospodarsko poslopje Jožefe Mumlek, ki je do tal zgorelo. Ogenj je segel tudi po hišnem poslopju ter je upepelil.

V Slovenjgradu se je obesil delavec Nabersnik. Vzrok je neozdravljiva bolezen.

Celjske novice Dne 3. t. m. je umrl gosp. Blaž Terček v 80 letu svoje starosti. — Minoli teden je hotel pobegniti iz ječe cigan Krebs, ki je bil pri zadnjem porotnem zasedanju obsojen na sedem let ječe. Oddan bo v mariborsko kaznilnico, kjer bodo že pazili, da ne bo tiček ušel.

Šmarje pri Jelšah. Dne 8. t. mes. je utonila v potoku Predenci neka Ana Planinšek, delavka iz Zibike. Kako se je ponesrečila, se ne ve, ker so mrtvo našli v vodi.

V Gotovljah smo pokopali v petek, dne 11. t. m. pri velikanski vdeležbi vrlega nadučitelja g. Antona Šumljak. Bil je že dalj časa bolehen.

Iz norišnice v Feldbachu pri Gradcu je pobegnil Jak. Podlesnik, doma iz Konjic Nemščina v Kozjem. Pred nekaj tedni je dobila tukajšna prodajalka z duhanom dovoljenje, da sme prodajati pošne tiskovine, kakor znamke, dopisnice, pošne nakaznice itd. To je zelo ugodno za odjemalce pošnih tiskovin, ker jim ni treba čakati pošte, ki je po uradnih urah zaprta. — A glejte čuka, kmalu na to se je prikazal nad vratmi prodajalnice za zamodreli deščici napis, toda kakšni napis, — v čisto nemškem narečju, glaseč se: »K. u. K. Posttempelverschleis«, seveda z našimi slovenskimi črkami. Stopim enkrat v to prodajalno rekoč: »Prosim za dopisnico.« Pa kapa kosmata, dobim odgovor: »Se ne vem kaj je to.« Naposled sva se vendar sporazumela in dobil sem, pa ne dopisnice, ampak nemško »Korrespondenz-Karte«. Kura me pikni, sem si mislil ter rekel: »Ali nimate slovenskih?« Odgovor: »Ne!« »Ali imate pošne nakaznice?« Odgovor: »Tudi ne!« Pač smo mi kozjanski Slovenci potrpežljive pare, ker si pustimo vsiljevati čisto nemške tiskovine. Prodajalko z duhanom opozarjam, naj nas od zdaj zanprej ne izziva več in nam ne vsiljuje samo nemških pošnih

tiskovin. Slovenci kozjanski, zahtevajte vedno le slovenske dopisnice, pošne nakaznice itd., ki se vam jih po postavi mora dati.

V Mozirju je umrl bivši trgovec gosp. Ivan Tribuč.

Cerkvene stvari.

Umrl je v Ljubljani dne 15. t. m. čast. g. Matej Slekovec, knezoškofjski konz. svetnik lavantinski, župnik v pokoju in predsednik »Zgodovinskega društva« v Mariboru. Pogreb je danes v Ljubljani ob 3. uri popoldne. Iz Maribora se ga je udeležil veleč. g. profesor dr. Frančišek Kovačič. Z gosp. Slekovcem je izgubil Spodnji Štajer vzglednega duhovnika, izbornega zgodovinarja, neupogljivega narodnjaka in blagega moža. Izgubo, katera nas je zadela z njegovo smrtjo, bomo britko občutili. »Zgodovinsko društvo«, katerega se je rajni tako veselil in mu dal vse svoje rokopise in celo svojo knjižnico, je sedaj osirotelo, izgubilo je svojega prvega predsednika. Imel je mnogo načrtov za domače-zgodovinsko raziskovanje in proučevanje, a načrte je moral nesti seboj v grob neizvršene. Naš list posebej obžaluje v njem ne samo smrti jednega izmed svojih najboljših in zelo požrtvovalnih prijateljev, ampak tudi smrt jednega izmed najodličnejših sotrudnikov. Spomin na vrlega moža naj ostane med nami trajen! Svetila mu večna luč!

Sedemdesetletnico praznuje 19. t. m. veleč. g. Janez Ev. Košar, župnik v Galiciji. Vobče priljubljenemu gospodu kličemo: Bog ga ohrani še mnoga leta!

Umrl je dne 3. dec. v Dev. Mariji v Puščavi g. Franc Monetti, bogoslovec I. leta na mariborskem bogoslovju. Pogreb je bil dne 5. t. m., katerega je vodil vlč. gosp. kanonik Matek, ki se ga je spominjal na grobu v pretresljivih besedah. N. v m. p. — V zavodu šol. sester v Mariboru je umrla č. sestra Marija Eugenija Hofer. Rojena je dne 28. jun. 1849. na Tirolskem.

Sv. Pavel. Ravnokar je izšla tretja popravljena in pomnožena izdava knjige z naslovom: »Sveti Pavel, apostol sveta in učitelj narodov.« Njegovo življenje in delovanje opisal ter pridejano okrožnico »Providentissimus Deus« in apostolsko pismo »Vigilantie« o svetem Pismu poslovenil dr. Mihael Napotnik, knez in škof Lavantinski. V Mariboru, 1904. V lastni založbi. Natisnila tiskarna sv. Cirila. — Prelepa in s peterimi krasnimi podobami ozaljšana knjiga se dobiva v kn. šk. pisarni v Mariboru za tri krone.

Društvena poročila.

Slovenski mladinoljubi! Dijaška kuhinja v Mariboru prosi vse ljubitelje učeče se mladine, da bi podpirali kolikor mogoče ta prepotrebni zavod. Kajti vsa sredstva so že pošla. Vsak dan se odda 52 do 55 kosil in predsedništvu ni več mogoče premagovati velikih stroškov. Komur ni mogoče darovati denarja, naj daruje živila, kakor: krompir, fižol, repo, zelje itd., katere stvari se naj blagovolijo oddati v Brandis ulici št. 3 nasproti gradu. Vsako darilce se hvaležno sprejme. Pomagajte torej, mladinoljubi, kajti s tem ne pomagate samo mladini, ampak v prvi vrsti narodu!

Na Štefanovo v Ruše! Tukajšnje kmetsko bralno društvo ima 26. t. m., to je na Štefanovo, v obnovljenih in zelo obsežnih prostorih gosp. Ant. Novak-a svojo običajno veselico. Vspored: petje, gledališka igra in prosta zabava. Odbor pričakuje, da se je poleg vedno častno zastopanih Mariborčanov in drugih zvestih prijateljev iz okolice vdeleži tudi enkrat nekoliko večje število domačinov. Torej na veselo svidenje! — Odbor.

Gledališka predstava »Slovenske čitalnice« v Mariboru je zadnjo nedeljo, dne 13. dec. nad vse izbornu vspela. Predstavljala se je nam doslej nepoznana burka s petjem »Tat v mlinu«. Vkljub mali časni-karski reklami se je nabralo občinstva polna

dvorana, posebno naša inteligenca z mesta je bila mnogobrojno zastopana. Po odsviranju nekaterih slovan. komadov odstranila se je zavesa in stal je na odru nam že poznan izborni igralec v ulogi »študenta«. Takoj je zakrožil »študentovsko« s svojim krepkim, a milodonečim glasom. V dokaz priznanja mu je sledilo dolgotrajno ploskanje. Istotako nam je pokazal žid Maušel svojo igralsko nadarjenost z jako dobro preštudirano svojo ulogo. Zdi se nam neprekosljiv in nenadomestljiv, kajti v njem si videl pravega žida: govor, obnašanje in — obraz njegov dovedlo nas je nehote do misli: morda pa je on res pravi žid. Zaslužil si je pohvalo z burnim ploskanjem. Pravi humor v ulogi nemškega Miheljna nam je pokazala ta večer izborna igralska moč. Da se je občinstvo radi njega dovolj nasmejalo, smo istinito prepričani. Že njegov nastop, zadržanje in kretanje na odru, raztegnilo nam je nehote ustnice; ni čuda torej, ako se je marsikaj iz njegovega »Dumkopfa« preslišalo. Žel je pohvalo z dolgotrajnim ploskanjem. Zato le želimo, naj bi se ta Miheljnam zopet kmalu pokazal na odru. Gospod očka je že star član našega gledališča, zato gre jednak glas tudi sedaj o njem, kajti pridobil si je bodisi radi svojih lepo zapetih kupletov ali večjega igralskega talenta gotovo srca vseh gledalcev. Hčerka Katrica je istotako znan cvet igralske naše družbe. Težavno svojo ulogo je izvršila nad vse dobro, nepričakovano in ročno, kar je njej že dano in česar smo tudi že vajeni od nje. Slovenka Doroteja, ki bi se rada od Miheljna nemški naučila, nam je itak tudi že znana sodelovalka našega odra. A ta večer povspela se je še tem višje, ko nam je zapela s svojim nežnim ter milim glasom par pesmic. Ni ponehalo ploskanje dotlej, dokler ni dodala še ene kitice. Odveč bi bila še vsaka nadaljna pohvala izborne igralka, ker ona slovi že od svojega prvega nastopa sem kot taka. Jednake pohvale kot vedno dosedaj zasluži Nemka Ančka. Tako krasno kot je igrala ta večer, je še nismo videli igrati na našem odru. Iz nje je vel pravi igralski duh; nedvomno, da je zato ugajala gledalcem ne le radi njene lepote, marveč tudi glede njenega čistega in tako prikljupivega glasu. Uloga oskrbnika je sicer bolj težavna in nevhvaležna uloga, a naš g. diletant jo je še precej dobro izvedel. Desećnik z vojakoma se je — dasiravno diletant-novinec — izkazal dobrega igralca. Pač pa je bilo poznati na njem, da se je prvič pokazal na našem odru. — Igra sama na sebi je jako težka, a naši diletanti so jo zmagali in s tem pokazali, da imamo Slovenci za gledal. predstave v Mariboru izborne moči. Velika pohvala in čast gre tudi našemu marljivemu režiserju. Na svidenje zopet, a pri igri z boljso vsebino!

Podravska podružnica slov. plan. društva naznanja, da se vrši njen občni zbor dne 26. grudna t. j. na Štefanovo popoldne ob 3. ozir. 4. uri v gostilni gosp. J. Muleja v Rušah po običajnem dnev. redu. Gg. društvenike prosimo obilne vdeležbe radi jako važnih posvetovanj in sklepov ter radi volitve novega odbora, ker je triletna doba prejšnjemu potekla. Cenjene udeležence tudi opozarjamo, da priredi na večer istega dne »Ruško bralno društvo« svojo običajno veselico. Planinski pozdrav! — Odbor.

Ljutomer. Koncert, h kateremu nas je povabilo »Slov. pevsko društvo« dne 8. decembra t. l. v prostore g. Fr. Sršena, je bil koncert v pravem pomenu besede. Dasi je vspešne obljubljal veliko, smo bili vendar še dobro presenečeni. Koncert je vspešne izborni, in prepričali smo se, da je pevsko društvo zelo napredovalo. Kako tudi ne bi? Saj vsako dobro delo, vsak trud blagoslovja — Večni. V. Parmovo koračnico iz operete »Amazonke« je gospa M. Sršenova spretno svirala na klavirju. Vsled svoje velike požrtvovalnosti, ki jo tako nesebično razodeva v prid pevškega društva sploh, kakor posebej s tem, da je pri koncertu spremljala še štiri pevske točke, je žela občno, saj zaslužno pohvalo

in priznanje. — Moški zbor nas je s Škroupovo »Staročesko« (Byvaly Čechové) za trenutek posadil na moravska tla, kjer smo jo pred nekaj leti na posvátne Velehradu prvič slišali iz močnih grl izurjenih čeških pevcev. — Kakor v skoku smo bili ločeni od severnih bratov in smo se čutili domače med svojimi ljubimi sosedi Hrvati. Mešani zbor nas je namreč vzdramil iz resnobnih, vzvišenih čustev, ki jih je vprizorila in razvnela v naših srcih veličastna »Staročeska«, in nas je s Katalinič Jeretovimi »Proljetni zvuci« iz F. S. Vilharjeve zbirke kakor na lahkih krilih milo zazibal in vzbujal v nas ljubko jugoslovansko živahnost. Na občno žaljo, da se ta-le komad ponovi, je zbor prednašal Dragutin Didoličev »S Velebita klik se ori« iz iste zbirke. — H. Volaričev ženski dvospev »Divja rožica« sta izborna peli — kakor dva slavčeka — gospici Elza in Irma Repičevi. Občudovali smo mili sopran prve in lepi alt druge. Sestrici sta pokazali, da sta izurjeni pevki. — Nato sta pristopila k njima gg. Fr. Zacherl in Janko Dijak in naša ušesa je božal Laharnarjev čvetospev »Pri zibeli«. — Naravnost očarala sta občinstvo brata gg. Serajnika. G. Franc Serajnik je sviral na gosli dva komada: H. W. Ernst »Elégie« in Henry Vieuxtemps »Air varié« tako dovršeno in sicer na pamet, da smo mislili, da stoji pred nami toli občudovani starogrški Orfej. Goslarja je jednako umetniško dovršeno »premljal brat gosp. Domicijan Serajnik. Pač jima moramo čestitati k temu, da sta prejela od Stvarnika take talente, ob enem se jima tudi zahvaljujemo, da sta nam preskrbela ta nenavadni užitek! — Veličastno-pretresljivo nas je g. naduč. Fr. Schneider ganil s svojim lepim baritonom, ko je predaval »Grenadirja«, pogovor dveh francoskih vojakov, ki sta leta 1812. srečno odnesla pete iz Ruskega. G. Sršenova je dobro vedela strunam izvabiti glasove, primerne položaju, v katerega nas je postavil pevec. — Prav umestno je bilo, da je zbor počastil tudi veliko godovnico istega dne. Iz A. Foersterjevega »Gorenj. Slavčeka« je zapel mogočno Ave Maria v čast Brezmadežnej, ki je v Elizabetini hiši zapela veličastni, večno-lepi »Magnificat«. — V Hajdrihovi »Siroti« sta alt-solo imenitno prednašali gospa Misja in gđ. Irma Repič. — Za sklep nam je ženski zbor nudil Franc Ferjančičev »Drugi venec narodnih pesmi«, moški zbor pa I. plem. Zajc »Finale iz opere Zrinjski«. Oba zbora moramo pohvaliti. Glasovi so bili čisti, izgovarjalo se je razločno, pazilo se je točno na znamenja. Čast pevcem in pevkam, osobito g. pevovodju, Fr. Zacherlu!

Podružnica sv. Cir. in Metoda na Vranskem ima svoj letni občni zbor dne 20. dec. v gostilni »Slovan«.

Iz Št. Jurija ob juž. žel. Kakor se povsod, kjer se začne mladina zavedati in organizirati, prirejajo poštene gled. predstave, tako je tudi tukajšnje bralno društvo že v četrtič priredilo gledališke igre. Dne 27. nov. igrane so dekleta bralnega društva igre »Sv. Neža«. Igrale so prav izvrstno. Posebno izborni so zadele svojo ulogo: Simporjon (Mar. Kline), Klavdija (Antonija Golin), Sv. Neža (Milka Mareš) in tudi druge so prav dobro rešile svoje vloge, namreč: Serva (Anica Žličar), Lucina (Marija Cimerman), Emercijana (Kopriva Mina) ter rimske deklice: (Cmok Anica, Mareš Anica, Knez Liza); vestalke: (Liza Vrečko, Cimerman Tilika, Pisane Amalija, Regoršek Kristina). Lepo je tudi nastopil angelj z mečem v roki (Ungor Jozefa). Deklamacija »Večna luč« se je vsem jako dopadala. Mi želimo čim prej zopet videti te igralke na odru. Med odmorji so pa izvrstno udarjali domači tamburaši. Slava jim! Iskreno se moramo zahvaliti čast. gosp. Maksu Ašiču, da je vse tako dobro izteklo. Škoda da so nas zapustili, ko jih najbolj potrebujemo. Oder je bil prav ukusno izdelan in pripraven za to igro. Kulise in druge stvari so pripravili tamburaši brezplačno. Hvala vam na tem mestu! Le naprej, mladina šentjurska in pripravi nam večkrat še

takšno pošteno veselje! Kaj pa mladeniči, ali nas boste skoro razveselili s kako igro?

Ena najkrasnejših pridobitev za zdravje in blaginjo je izvestno sladna kava, ki si je, izdelana po Kathreinerjevem načinu, danes že osvojila ves omikani svet in so-sebno skoro vsako družinsko mizo. Zakaj kot rodbinska kava ima zmes iz zrnate kave s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo tako brezprimerne prednosti glede okusa, zdravja in prihranka, da jih ne sme prezirati nobena skrbna gospodinja. Fini vonj po zrnati kavi, ki daje Kathreinerjevi Kneippovi kavi posebno priznanje, povišuje kot primes priljubljeni okus zrnate kave; tega ni mogoče doseči z nobenim drugim surogatom ali primeskom. Po drugi strani pa spričo te lastnosti Kathreinerjevo Keippovo sladno kavo tudi lahko pijete brez primesi zrnate kave; ta pijača tekne izvrstno in zdravniški jo kot koristno in redilno priporočajo zlasti ženskam in otrokom. Če so Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo že tedaj, ko se je pojavila, označili za »kavo prihodnosti«, se je ta smela beseda dandanes že deloma izpolnila in izpolnjevala se bo po dosedanjih izkušnjah čimdalje bolj. Važno pa je, da vedno rabite le pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo; zato je treba pri nakupovanju izrečno poudarjati ime »Kathreiner« in jemati edino izvorne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp. Ogiblajte se torej skrbno vseh posnemkov in tudi ne kupujte nikoli kaj takega, kar se odtehtuje odprto.

Gospodarske drobtinice.

Poučno potovanje o živinoreji in kmetijstvu po Štajerskem.

(Dalje.)

V tej kleti slušuje že mnogo let izkušen kletar, ki zna z vinom pravilno ravhati, da ni žarko, ampak gladko kakor olje. Iz kleti imajo tudi telefon na grad. Temno je že bilo, ko smo se vračali v Lipnico, kamor nas je spremljati tudi oskrbnik, ki je duhovnik ter ima še v pomoč knjigovodjo, tudi duhovnika.

Prenočili smo v Lipnici, od koder smo se za rana drugo jutro odpeljali v Vildon in od tukaj zopet dalje na voze mimo Sv. Jurja (St. Georgen) in Wolfsberga na grad Waldegg, ki je last viteza pl. Plessing. Tam se nahaja največja in najvzornejša svinjereja na Štajerskem. Tam redijo nad 200 svinj najboljše pasme in to na najpriprostejši način. Vse te svinje oskrbujejo samo dva človeka in jeden pes-ovčar. Svinje se navadno pasejo in krmijo samo s surovo pičo. Mrjasci in plemene svinje bivajo leto in dan, v poletju in v zimi, skoro na prostem; samo za ležišče in slabo vreme imajo streho brez vrat in zapahov. Obednico imajo plemene svinje skupno, a še ta je samo s streho pokrita in z malim plotom ograjena, znotraj pa so skupna korita. Tla v ležišču so lesena s slamo postlana; tla v obednici pa iz opeke in s cementom zalita. Od tukaj imajo svinje prosto pot na pašo, ki je ograjena ter se vsako leto menja. Prasci ali mlade svinje bivajo v zaprtem svinjaku. Svinjak je vzorno napravljen z lesenimi oddelki. Pred svinjakom imajo prasci zopet skupno korito za krmljenje. Za pičo jim dajejo zrezane buče in peso, pomešano s plevami; dajejo jim v korito tudi kompost, ki jim prav dobro tekne.

Tudi mladiči imajo svojo ograjo in sicer prav v bregu. Ulica h ograji je strma in z okroglim lesom potlakana.

Nismo se mogli nagledati in načuditi, kako je vseh teh 120 paglavcev hitelo po tej strmi ulici, ko se jim je odprla zatvornica. Kar jeden čez drugega so kobacali in so bili mnogo pred nami na vrhu. Tam pa se je še le začelo pravo rajanje. Zdelo se mi je, kakor da vidim šolarje na šolskem vrtu. Lovili so se in kobicali, skakali in plesali kakor komedijanti na sejmu. Iskali so črvov, pulili travo pa zopet razposajeno tekali okoli in se valjali po bregu. Res da, narava razveseljuje tudi neumno živino.

Tukaj so se vzgojevale do sedaj svinje

